

Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2015:16

Svenska kyrkans arbete med bekännelsefrågor och sin evangelisk-lutherska identitet

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2015:108 med förslag att uppdra till kyrkostyrelsen dels att verka för att material tas fram som underlättar läsningen av Svenska kyrkans bekännelseskrifter, dels att låta utarbeta ett förslag till en innehållsbestämning av vad det innebär att vara ett trossamfund med evangelisk-luthersk trosbekännelse.

Enligt utskottets bedömning finns det redan material som underlättar läsningen av Svenska kyrkans bekännelseskrifter och ytterligare litteratur på området är att vänta framöver. Vad gäller Svenska kyrkan som ett trossamfund med evangelisk-luthersk bekännelse delar utskottet Läronämndens bedömning att det finns en tillräckligt tydlig innehållsbestämning i kyrkoordningen. Utskottet förslår därför att motionen avslås.

Till betänkandet finns en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:108, punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:108, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2015:108 av Daniel Tisell, Svenska kyrkans arbete med bekännelsefrågor och sin evangelisk-lutherska identitet

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att material tas fram som underlättar läsningen av Svenska kyrkans bekännelseskrifter.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att låta utarbeta ett förslag till en innehållsbestämning av vad det innebär att vara ett trossamfund med evangelisk-luthersk trosbekännelse.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2015:108 i Ln 2015:8y, *bilaga 1*.

Bakgrund

I kyrkoordningens 1 kap. 1 § finns bestämmelser om Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Den formuleras på följande sätt.

Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära,
som gestaltas i gudstjänst och liv,
är grundad i Guds heliga ord, såsom det är givet i Gamla och Nya testamentets
profetiska och apostoliska skrifter,
är sammanfattad i den apostoliska, den nicenska och den athanasianska
trosbekännelsen samt i den oförändrade augsburgska bekännelsen av år 1530,
är bejakad och erkänd i Uppsala mötes beslut år 1593,
är förklarad och kommenterad i Konkordieboken samt i andra av Svenska kyrkan
bejakade dokument.

Samma lydelse fanns i den tidigare kungörelsen om Svenska kyrkans grundläggande dokument avseende tro, bekännelse och lära (SKFS 1992:9). Andra kyrkolagsutskottet hade i sitt betänkande (2KL 1992:1) konstaterat att den kungörelse som numera finns i 1 kap. 1 § i kyrkoordningen kan sägas ha tre funktioner.

Först och främst utgör den en identitetsbestämning för Svenska kyrkan som ett evangelisk-lutherskt trossamfund. /.../ Kungörelsen är dessutom en programförklaring för Svenska kyrkan. Slutligen anger kungörelsen den rättsliga grunden för att avgöra om en präst eller biskop i lärohänseende brutit mot avgivna vagningslöften.

Att Svenska kyrkan är *evangelisk-luthersk* är även det första som framgår av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan.

Svenska kyrkan är ett evangelisk-lutherskt trossamfund som framträder som församlingar och stift. Svenska kyrkan har också nationella organ.

I regeringens proposition inför införandet av lagen (prop. 1997/98:116) angavs att detta är något som ”från statens utgångspunkt är nödvändigt för att Svenska kyrkan skall anses behålla sin grundläggande karaktär. Regleringen av Svenska kyrkans identitet och organisatoriska uppbyggnad måste samtidigt stämma överens med den syn på sig själv som Svenska kyrkan gett uttryck åt. Inom de ramar som lagen uppställer är det sedan Svenska kyrkans sak att själv reglera sina angelägenheter.” I samma proposition underströks att ”Den evangelisk-lutherska karaktären är av helt avgörande betydelse för Svenska kyrkans identitet. /.../ Liksom idag måste det vara kyrkan själv som ger bestämmelsen dess närmare innehåll.”

Läronämnden har yttrat sig över den till årets kyrkomöte inkomna motionen om Svenska kyrkans arbete med bekännelsefrågor och sin evangelisk-lutherska identitet (Ln 2015:8y) och uttalat följande.

Läronämnden vill /.../ framhålla att det finns en tillräcklig innehållsbestämning av Svenska kyrkan som ett trossamfund med evangelisk-luthersk bekännelse i kyrkoordningens inledningstexter och bestämmelser. Denna identitet måste tolkas och tillämpas i varje ny tid.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:108.

Utskottet anser att det är av väsentlig betydelse att Svenska kyrkan i varje tid arbetar med förståelsen av bekännelseskriterierna och det reformatoriska arvet. Ett aktuellt exempel på denna bearbetning är den teologiska kommitténs arbete med synen på försoningen.

I denna motion yrkas att ”kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att material tas fram som underlättar läsningen av Svenska kyrkans bekännelseskriterier”.

Motionen kan förstås så att den specifikt avser sådant material som underlättar läsningen av de texter och dokument som anges i 1 kap. 1§ i kyrkoordningen. Två böcker kan nämnas som på senare tid har getts ut med utläggningar avsedda för en vidare läsekrets. Den ena är en nyöversättning av *Lilla katekesen* av Martin Luther med inledning och kommentar av Carl Axel Aurelius och Margareta Brandby-Cöster, vilken gavs ut genom teologiska kommittén på uppdrag av kyrkostyrelsen. Den finns även tillgänglig för nedladdning på Svenska kyrkans webbplats. Den andra nyutkomna boken är *Vår tro som min: Levande trosbekännelse* om den apostoliska trosbekännelsen av Cristina Grenholm.

Motionen kan också förstås så att den i en vidare bemärkelse syftar på litteratur som kan vägleda förståelsen av Svenska kyrkans bekännelseskriterier, och då finns en stor mängd litteratur. Exempel på sådan är den pågående utgivning som relaterar till projektet Luthersk teologi och etik i ett efterkristet samhälle, exempelvis *Utanför paradiset: Arvsyndsläran i nutida luthersk teologi och etik* av Eva-Lotta Grantén och *Helgelsens filosofi: Om andlig träning i luthersk tradition* av Karin Johannesson.

Inför reformationsåret 2017 har det ansetts angeläget att ta fram pedagogiskt inspirationsmaterial för församlingarna, bland annat för att innebörden i Martin Luthers skrifter och tal ska göras tillgängliga och för att inspirera till samtal om deras betydelse för Svenska kyrkan idag. Utskottet utgår från att kyrkostyrelsen inför reformationsåret ser till att bekännelseskriterierna görs tillgängliga på Svenska kyrkans hemsida.

Med hänvisning till det anförda gör utskottet bedömningen att det redan finns material som underlättar läsningen av Svenska kyrkans bekännelseskriterier. Därtill är ytterligare litteratur på området att vänta framöver. Det finns därför inte skäl att ge något uppdrag till kyrkostyrelsen att verka för framtagande av sådant material.

Vad gäller Svenska kyrkan som ett trossamfund med evangelisk-luthersk bekännelse delar utskottet Läronämndens bedömning i yttrandet Ln 2015:8y att det finns en tillräckligt tydlig innehållsbestämning i kyrkoordningen.

Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen i sin helhet.

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Britas Lennart Eriksson, ordförande

Anna Tronêt, sekreterare

Beslutande: Britas Lennart Eriksson, ordförande, Inger Wahlman, Roine Olsson, Margareta Carlenius, Lars Risberg, Britt-Marie Danestig, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Ingrid Borgström, Anna Ekström, Sten Elmberg, Lisbeth Göranson, Anders Novak och Claes Björndahl.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Catharina Erdtman, Johanna Andersson, Kent Karlsson, Erik Johansson, Helena Nordvall, Ingegerd Flock Andersson, Kerstin Rossipal, Anna-Lena Carlsson, Ann-Christin Alexius, Helena Elmqvist, Satu Rekola och Britta Broman.

Särskild mening

I motionen framförs önskemål om att material ska tas fram som ”underlättar läsningen av Svenska kyrkans bekännelseskrifter.” Utskottet föreslår att motionen avslås. Jag menar att motionen är alltför försynt i sin framställan. Det är ju inte bara så att det behövs material som underlättar läsningen av Svenska kyrkans bekännelseskrifter: det behövs framför allt möjligheter att överhuvudtaget kunna ta del av bekännelseskifterna. Idag finns dessa inte på Svenska kyrkans hemsida, den som vill hitta dem är hänvisad till antikvariat eller till en hemsida för föreningen Logos i Österbotten, Finland <http://foreningenlogos.fi/Logos/Hem.html>. Svenska kyrkan kan inte långsiktigt förlita sig till att denna förening ska garantera tillgången till bekännelseskifterna. Det förefaller meningslöst att Svenska kyrkan ska ta fram underlättande material om inte själva grunddokumenten finns tillgängliga.

Med anledning av ovanstående anförda argument menar jag att kyrkomötet bör bifalla den första att-satsen i motionen, samt tillse att dessa grunddokument för Svenska kyrkan snarast görs tillgängliga för såväl förtroendevalda som samtliga kyrkotillhöriga.

Johanna Andersson

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2015:8y

Svenska kyrkans identitet

Läronämndens yttrande över motionerna 2015:30 och 2015:108

I Läronämndens yttrande Ln 2014:9y anför:

Svenska kyrkan är en del av Kristi världsvida kyrka. Svenska kyrkan bärs av och bär vidare den apostoliska tron. Detta kommer till uttryck i kyrkoordningens inledning:

”Svenska kyrkan är ett trossamfund som leder sin historia tillbaka till de äldsta kristna församlingarna och deras bekännelse till Kristus. Svenska kyrkans trosarv är den apostoliska tron. (...) Kontinuiteten tillbaka framgår av att den evangelisk-lutherska bekännelsen är grundad i Guds Ord samt innehåller de ekumeniska trosbekännelserna från fornkyrkan och den augsburgska bekännelsen som skrevs inom den odelade västkyrkans ram.”

Identiteten värnas genom att kyrkans förkunnelse med Kristus i centrum, i ord och handling bevarar traditionen genom att aktualisera, tolka och tillämpa den i varje ny tid. Det finns ett nödvändigt samband mellan tradition och förnyelse. Att detta samband vidmakthålls värnas av kyrkan som gemenskap.

Kyrkan är, som det anges i den augsburgska bekännelsen (VII), den gemenskap i vilken evangelium rent förkunnas och sakramenten rätt förvaltas. Detta innebär att vi, på dopets grund, har ett gemensamt ansvar att stå fasta i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Vigningstjänsten och kyrkans tillsynsfunktioner har ett särskilt ansvar.

Läronämnden vill med anledning av motion 2015:108 framhålla att det finns en tillräcklig innehållsbestämning av Svenska kyrkan som ett trossamfund med evangelisk-luthersk bekännelse i kyrkoordningens inledningstexter och bestämmelser. Denna identitet måste tolkas och tillämpas i varje ny tid.

Uppsala den 21 augusti 2015

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Christopher Meakin, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Fredrik Modéus, biskop Per Eckerdal, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Eva Nordung Byström, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Göran Eidevall, Eva-Lotta Grantén, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.